

Յարակցս չկայ՝ ամեն հրապարակական՝ եւս առաւել ուսումնական թերթի առաջին պարտքն է պաշտպանել և նպաստել հայ ուսանողութեան յառաջդիմութեան, եւ մենք ալ ամենայն իրաւամբ կը համարիրենք անոր եւ անոր շահուց. եւ ամենեւին չենք պաշտպաներ զանոնք՝ որ ուսանողութեան տրտղան եւ այնու ալ իրաւունքներն յափշտակել կ'ուզեն։ Սակայն մէկ կողմանէ նկատելով մեր պարբերական հրատարակութեանց փոքր թիւը, անմեղով ալ միւս կողմանէ հասարակութեան ընթերցանութեան ծարաւն եւ այնպիսի թերթերու մեծ կարօտն՝ սիրով կ'ողջունենք այս առաւելագոյն բարոյն պատճառաւ՝ որ եւ ի նոր լրագրի մը ծագումը։ Բնեւ տարակցիս չկայ շատ ցուպի եւ այսպիսի պարագայից մէջ Համալսարանին հրապարակել իլնելը, որուն համար ալ կը վանանք որ երկար կեանք չունենայ, սակայն կը յուսանք որ Պարիսի հայ ուսանողութեան միջոց պիտի չպակսի ագնուագոյն գէշերով իւր իրաւունքներն յափշտակողներուն դէմ պատեարացմբ, թերեւս նաեւ նոր թերթ մը հաստատելով, եւ ո՞վ կրնայ բռնել թէ առ այս՝ Պարիսի հայ ուսանողութեան կը պակսի, կամք, աշխոյժ եւ կարողութիւն։ «Համալսարանին» հասցեն է՝ Paris, 125 Boulevard St. Michel. «Համալսարանը», լոյս պիտի տեսնէ Թուլուի սկիզբներն, եւ տարեկան բաժանորդագրին է տրտատահմանի համար 10 ֆրանք։

4. Եւնւնի՝ «Հիւսիսայեան Եւ Զիւլեւի Գրքերն» Զ. Եւնւնի, Միջպատմական Ընթերցողներն Եւնւնի այս գրքին վրայ արդէն ըստ բուսականի առեկտութիւն ունին, մանաւանդ որ թարգմանուածութիւնն պիտիք թերթիս ընթացքին մէջ հրատարակել նոյնն։ Մասնագիտաց չըլաններուն մէջ՝ ամենք կ'ողջեն, այլք ընդդէմ՝ ելան, այսպէս Տղթթ. Լ. Մեհերմէթ, որ Եւնւնի համար կ'ըսէ թէ իւր լուծման կերպը՝ թ սկզբունէ հեռեւ արդէն վերկած եր ուղիղ շարժեն։ Զ. Եւնւնի որ թ սկզբուն Եւնւնի հիտախաղական խաղաղութեանց այնչափ համակրութիւն չէր տածեր, ինչպէս անձամբ ալ կը խոստովանի՝ Zeitschrift d. deutschen Morgenländischen Gesellschaft 1899ի առաջին տետրին մէջ (էջ 168—180) անկողնակալ խորունկ եւ հիմնական ուսումնասիրութենէ որ վերջը յայն կը յանգի թէ Եւնւնի իրաւունքն յաւանք եւ հիտախաղական արձանագրութեանց լուծման մէջ եւ թէ ան ալ իրական գահացուցիւ։ Զ. Եւնւնի չէ զադարիր Եւնւնի, այս գործարար կողմաց ընթերցմանց (լուծման) վրայ գործմանը՝ եւ թ վերջը իւր երկայն քննադատութիւնը կը փակէ հետեւեալ խօսքերով՝ «Կարելի չէ երթալ որք եւ այն անհուն հոգեկան գործն» որ Եւնւնի հիտախաղական արձանագրութեանց ընթերցման մէջ իշխարութիւնը իւր բռնած Խամբան յարաւուրութեամբ շարունակէ...» Եւս քննադատութիւնն իւր մէջ

շատ հետաքրքրական կետեր ունենալով՝ կը յուսանք թէ յաւիտ թուով մեր յարգ. Ընթերցողաց առջեւ կ'ընենք դնել թարգմանաբար։

ՔՐԷԼԱՔՐԷԼԱՅ ՏԵՍՈՐՈՒԹԻՒՆ

Վիեննա, 30 Մայիս 1899:

Աւստրիա - Հռոմագրիա՝ ներքին դաշնակցութեան (Ausgleich) տազնապի մը մէջ կը գտնուի այժմ, որուն եւրը շատ անտոյգ է, եւ որ թէ աւստրիական եւ թէ հունգարական պաշտօնարանին անկումն յառաջ պիտի բերէ ըստ երեւութիւն։ Վերջին օրերս Սէլ եւ Թուն իրենց գլխաւոր պաշտօնակիցներովս շատ յաճախ Վեճ. Կայսեր առջեւը բանակցեցան, առանց յաւելոյ կէտի որ յանգելու, ցորչակ երկու պաշտօնարանը՝ իրենց հայեցակետին վրայ հաստատուն կը կենան։ Աւստրիական եւ հունգարական պաշտօնական լրագիրը հաւանական կը համարին երկու պաշտօնարանաց ալ հրաժարականը, բայց թէ արդեւք այսու՝ պիտի կարենայ ներքին դաշնակցութիւնը դարձնալ հաստատուի՝ այն շատ ինդրական է, ցորչակ հունգարիա՝ չի հաւանիր ծախուց 38% բառաւայու եւ ցորչակ Բանկի ինդրին մէջ անկախութիւն ունենալ կը պահանջէ։ — Դաւառական ժողովներն իրենց գործունէութիւնն աւարտած են, ի բաց առեալ Ստորին-Աւստրիայինը, ուր հակարեակական մեծամասնութիւնն զարմանալի ժողութեամբ եւ աշխուժիւ բազմամիութեամբ օգտակար օրէնքներ հաստատած եւ կնոտող ինդրներ լուծած է, որուն համար կ'ըսուի թէ այս վերջինս՝ միւս ժողովը կրնայ օրինակ ըլլալ։ Բնականաբար ամենայն ինչ հրեական լրագրաց եւ ազատամիտ կուսակցութեան քմաց համմիատ չըլլալով՝ ասոնք չեն դադրիր հակահրեական մեծամասնութեան վրայ յարձակումներ ընել։

Գաղղիա։ Վերջնապէս ծանօթացուցիւ ու նողկալի Դրէճֆուսի ինդրը կրնանք ըսել թէ լուծուած է այնու որ Վոնաբեկ ատենին միացեալ սենսակներն վճիռ տուին որ Դրէճֆուս ուրիշ զինուորական դատարանի մ'առնեն հանուի եւ դարձնալ

ընտրի: Դրրուէրի եւ Հաբերի դատաստանը կատարեցաւ երկու ամբաստանելոց պատուաբեր արծակմամբ մը, որ բովանդակ ունկնդրաց բերնէն երկար կէցցէ ներու շղթայ մը կորզեց: Ամէնէն սրտաշարժը Կրնէ դը Բորպէրի տուած վկայութիւնն էր որ պաշտպանեց ամբաստանեալները: — Մարշան ամսոյս վերջերն իր պաշտօնակալներովը Դաղդիա դարձաւ, ուր ժողովողեան ստուար բազմութիւնն թէ Մարտէյլ եւ թէ Պարիզ գինը մեծ ցնծութեամբ եւ աղմուկով ընդունեցաւ, ցուցնելով այսու իւր առ ըսանկէն ունեցած սէրը: — Պատերազմի պաշտօնեայն Փրեսինէ իւր պաշտօնակցաց մէջ կարծեաց անհամաձայնութիւն գտնելով ծերութեան անկարողութիւնն պատրուակելով իրաժարեցաւ իւր պաշտօնէն: Ծաւորդն է Կրանց անուն ոչ-գորական պարզ քաղաքացի մը:

Ռուսաշխու իւր ծննական պախարակեալ քաղաքագիտութեան շնորհիւ՝ ունեցաւ ամսոյս 4ին պաշտօնարանի տազնապ մը, որուն մասին գերմանական լրագիրը կը գրէին թէ իրաժարականը պարզապէս «ի շնորհաց անկեալ», Կանեսարոն արտաքսելու համար եղած է եւ իրապէս ալ պաշտօնարանին կազմութիւնը կրկին անգամ յանձնուեցաւ զօրակար Պէլլուին՝ որ բաւական աշխատութեամբ յաջողեցաւ իբր երկու շաբաթ ետքն իւր պաշտօնարանը կազմել:

Ռուսաստան: Վեյ. Չարին նախաձեռնութեամբ ամսոյս 18ին իւր ծննդեան տարեդարձին օրը Հասագ «Ջէնընկեցութեան», Համաժողովը բացուեցաւ որուն զաներէցն է Ռուսիոյ անգղիական դեսպանը Շտալ: Իբր առաջին զործ Համաժողովն Ռուսիոյ Չարին շնորհատրութեան հեռագիր մը յրկեց: Երեք գլխատր խնորոգ լուծման համար՝ երեք զատ զատ մասնաժողովներ ղրուեցան, որոնց երրորդն Երազմետի ատենաներու մասնաժողովն: Համաժողովին որոշմունք գաղտնի են, սակայն պատշաճ դատաւածն առ այս վախճան հաստատուած գրասենեակի մը ձեռք օրական մամուլն պիտի հաղորդուի: Սակայն ընդհանրապէս մեծամեծ արդիւններ չեն յուսար օրական մեծ թերթերը: — Ռուսիոյ Վեյ. Չարը նկատելով

Սիբերիոյ վերջին տարիներս ըրած յառաջադիմութիւններն, մանաւանդ որ սիբերական երկաթուղոյն կառուցուելովն Սիբերիա դիրամատելի եղած ըլլալով ամէն քաղաքացւոց այլ եւս արտաքալար ըլլալէ շատ հեռու է, մանաւանդ թէ այս հին պատիժն Սիբերիոյ ծաղկելուն շատ կը վնասէ՝ մարդասիրապէս համեցաւ այս պատիժը բառնալու համար հանձնաժողով կը հաստատուի:

Սլաւնիա: Ինչպէս վերջերս հաստատած էինք՝ իւր միացած կղզեաց խմբերը Գերմանիոյ ծախած է: Այս մասին եղած դաշնակցութիւնն որ նախորդ պաշտօնարանին ժամանակը կատարուած էր Յունիս սկիզբները բացուելու ծերակուտի սենեկին ստշելու պիտի դրուին: Ժախուած կղզիներն են Կարոլինեան, Մարեանեան եւ Պաւլոյեան արքիպեղագոսները, որոնց համար կ'ըսուի թէ Գերմանիա պիտի վճարէ 25 միլիոն պէգէտաս:

ԲՈՎԱՆԵԿԱՅԻՆ ԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄԵՆԵՆ

ԿՆՆՍԵՆՏԻՆՍԻՆ — Պուշկին ռուս բանաստեղծը. (պատկերով) 161:

— Քոնի Տոքթ. Գաբրիէլ Փաշա Սեւեան. (պատկերով). 167:

ԳՐԱԿՆ — Դիկար եւ իւր խմատութիւնն. 173:

ԼԵՃՈՒՆԱՐԵՆԿՆ — Եւդոկիոյ Հայոց գաւառաբարձացը. 179:

ՊԱՏՄԱՆԿՆ — Հայ հասարակութիւնն իւր երկիրներուն մեծագոյն մասն ետ կ'ընդունի. 178: — Պարսկաստանի Հայերը, Նորաց անցեալը, Ներկան եւ ապագան. 183:

ՀՆԱՆՈՍԱԿՆ — Կեդը կնիք մը. 186:

ՅՈՒՆԵՆԵՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՐԱԿԻՆԹԻՆՍԻ. 186:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՐԹԵՐԻ ԺԱՆԿՐՈՒՄԸ — 1. Տաթևու սինը: — 2. «Հայրենիք» — Նոր շաքաթաթերթ մը: — 3. Պաքիսի «Ազուր» հայ ուսանողացը, եւ «Համակարան», ամսաթերթը. — 4. Եւսէնի «Հիտիտներն ու Հայերը» գրքին քննադատութիւնը. 190:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԾԵՍՈՒԹԻՒՆ 191:

ՀՐԱՄԱՐԱԿԻՆ ԵՒ ՊԱՏՄԱՆԿԱՅԻՆ ԴՊԱՐԱԿԻՐ

Գ. ԱՍՓՈՅԵԼ Գ. ՊԱՐՈՆՅ

ՎԻՆԵՆԱ, ՄԻԻԲԱՐԵՆԱ ԵՎԱՐԵՆԱ